

Kaupunginhallitus	§ 498	02.11.2009
Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 137	24.11.2009
Kaupunginhallitus	§ 573	07.12.2009

SELVITYS PIENTEN KEHITYSVAMMAISTEN LASTEN TILAPÄISHOIDON JÄRJESTÄMISESTÄ

557/012/2009

313/017/2009

KH § 498

Kaupunginhallitus päätti 1. varapuheenjohtaja Eeva Arvelan esityksestä pyytää selvityksen pienten kehitysvammaisten lasten tilapäishoidon järjestämisen nykytilanteesta Lappeenrannassa.

Sosiaali- ja terveystoimen selvitys 22.10.2009:

"Lappeenrannan kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta käsitteli 16.6.2009 § 76 pienten kehitysvammaisten lasten tilapäishoidon ja omaishoidon vapaiden järjestämistä. Päätöksessään lautakunta totesi, että tarkoituksenmukaisen hoidon järjestämiseksi sosiaali- ja terveyslautakunta varautuu jatkossa ostamaan osan kehitysvammaisten lasten tilapäishoidon ja omaishoidon järjestämiseen liittyvästä palvelusta ostopalveluna, kuitenkin siten, että ensin otetaan huomioon omien yksiköiden paikkatilanne. Lähtökohtana on, että palveluratkaisujen tulee pohjautua asiakkaan yksilölliseen tarve- ja tilannekohtaiseen arvioon.

Kehitysvammahuollon suunnitteilla ja käynnissä olevien tila- ja hoitopaikkajärjestelyjen myötä oli tiedossa, että esimerkiksi Pihlajakodista on mahdollista saada jatkossa sopivia huonetiloja lasten ja nuorten tilapäishoidon käyttöön. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti käynnistää toimenpiteet kehitysvammaisten lasten ja nuorten tilapäishoitopaikkojen lisäämiseksi Pihlajakodin yhteyteen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 16.6.2009 § 76 on liitteenä.

Tilanne ja toimenpiteet 16.6.2009 jälkeen

Kehitysvammaisten asumisyksiköissä on kesän 2009 aikana vapautunut neljä asumispaikkaa, kaksi paikkaa Honkakodista ja kaksi Pihlajakodista. Tämä on mahdollistanut molemmissa asumisyksiköissä tilapäishoitoon varattujen huoneiden paremman sijoittumisen suhteessa vakinaisiin paikkoihin ja lisäksi 2-3 lapselle/nuorelle samanaikaisesti järjestyvän hoitojakson.

Perheet hakevat lyhyitä tilapäishoitojaksoja pääsääntöisesti viikonlopuiksi ja ovat toivoneet, että yksiköissä olisi useampi lapsi samanaikaisesti lyhytaikaisjaksolla.

Yksityisestä Hermannikodista on edelleen ostettu palvelua, mikäli omissa yksiköissä ei ole ollut vapaana soveltuvaa

tilapäishoitopaikkaa tai tapauskohtainen tarve on sitä edellyttänyt.

Pihlajakoti

Pihlajakoti on 13 -paikkainen asumisyksikkö, jossa on nuoria kehitysvammaisia aikuisia. Yksikkö on jakautunut kahteen soluun, jossa toisessa on neljä vakinaista asukasta ja toisessa viisi. Yksikössä on nyt 9 vakinaista asukasta, joiden keski-ikä on 25 vuotta. Nuorten tilapäishoitoa varten yksikössä on käytettävissä yksi kahden hengen huone. Tämän lisäksi lapsille on varattu toisessa solusta yksi huone, johon tarvittaessa voi myös sijoittaa kaksi lasta. Samaan huoneeseen sijoitettaessa tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti.

Pihlajakodin henkilökunnan määrä on 11,5. Lasten turvallisen hoidon järjestämiseksi lapsia varten nimetään oma hoitaja.

Alkuvuodesta Pihlajakodin tilapäishoitopaikkaa tarjottiin pääasiassa yli 12 -vuotiaille nuorille kehitysvammaisille henkilöille. Nyt kun paikkatilanteeseen on saatu väljyyttä palveluntoiminnassa ja huonetiloissa on voitu huomioida myös alle 12-vuotiaille lapsien tarpeita.

Käyttäjät: 1.1.–30.9.2009: 14 eri henkilöä, 16.6. jälkeen lisäystä 4
Tilapäishoitovuorokaudet: 138 + 116, yht. 252 vrk, kuukausitasolla
pieni nousu, 1,4 vrk
Yksikön vuorokausihinta:147,84 €

Honkakoti

Honkakoti on 20-paikkainen asumisyksikkö, jossa vakinaisella asumispaikalla on 16 vaikeasti kehitysvammaista aikuista ja kaksi peruskoulua käyvää lasta. Lasten tilapäishoitopaikaksi on varattu yksi kahden hengen huone.

20-paikkainen asumisyksikkö jakautuu kolmeen soluun, jossa jokaisessa solussa on oma oleskelutila. Ruokailutila on yhteinen. Lasten tilapäishoituhuone on tilava ja sijoittuu sisääntuloaulan ja yksikössä pysyväispaikalla olevien lasten huoneen läheisyyteen. Nyt käytössä olevat huonetilajärjestelyt on toteutettu elokuussa 2009, kun yksiköstä vapautui kaksi asukaspaikkaa. Aikaisemmin tilapäishoidon käytössä oli pieni yhden hengen huone.

Pieniä lapsia on ollut tilapäishoitopaikalla vuodesta 2007 alkaen. Henkilöstö on vuosien varrella kehittänyt osaamistaan ja on motivoitunut pienten vaikeastikin vammaisten lasten hoitoon. Tilapäishoitoon tulevien lasten aikana työvuoroihin on pyritty sijoittamaan henkilöstöä, joka on ilmoittanut olevansa halukas tekemään erityisesti lasten hoiva- ja hoitotyötä. Osa tilapäishoidossa olevista lapsista tarvitsee vierihoidajan, joka osassa tilanteita järjestyy työvuorojärjestelyjen kautta. Mikäli vierihoidon tarve on myös yöllä, yöksi on palkattu ylimääräinen työntekijä, koska yksikössä on vain yksi henkilö yövuorossa. Yksikön henkilöstömäärä

on 19.

Asumisyksikkö sijaitsee Taipalsaaren sairaalan 3. kerroksessa. Yksikön tiloihin kuuluvat myös saman kiinteistön alakerrassa olevat päivätoimintatilat, joissa on toimintaa arkisin. Viikonloppuina tiloja on voitu käyttää tilapäishoitajaksoilla olevien lasten toimintatiloina.

Käyttäjät: 1.1.–30.9.2009: 7 eri henkilöä, 16.6.2009 jälkeen lisäystä 4
Tilapäishoitovuorokaudet: 25 + 35, yht. 60, kuukausitasolla nousua 3,8 vrk
Ulkopuolinen vierihoitaja on aj. 1.1.- 30.9.2009 ollut 14 työvuorossa
Yksikön vuorokausihinta: 117,67 €.

Hermannikoti

Hermannikoti on yksityinen sairaanhoitaja Mervi Karhun omistama yksityinen tilapäishoitoa tarjoava palveluyksikkö Voisalmen kaupunginosassa. Yksikkö tarjoaa tilapäishoitoa 0 -12-vuotiaille vammaisille lapsille . Yksikkö aloitti toimintansa kesällä 2008. Ympäri vuorokautinen hoitopaikka on 5 lapselle, minkä lisäksi yksikössä voi olla päiväaikoina 2-5 lasta 1-10 tunnin mittaisilla hoitajaksoilla.

Käyttäjät: 1.1.–30.9.2009: 17 eri henkilöä, 16.6.2009 jälk. vähennystä 2
Tilapäishoitovuorokaudet: 78 + 68 yht. 146 vrk, kuukausitasolla lisäystä 1,4 vrk
Yksikön vuorokausihinta: 220 €/vrk

Lisäksi Hermannikodista on ostettu päiväaikoina neljälle lapselle 1-10 tunnin mittaisia hoitajaksoja yht. 158 tuntia, á 24 €.

Lappeenrannan kaupungin palvelujen ostot Hermannikodista tammi-syyskuussa 2009 ovat yhteensä 39 772,40 €.

Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella pienten kehitysvammaisten lasten tilapäishoidon ja omaishoidon vapaiden järjestämisessä on edetty sosiaali- ja terveyslautakunnan kesäkuussa 2009 tekemän päätöksen mukaisesti. Sosiaali- ja terveysviraston näkemyksen mukaan nykytilanteissa sekä Honkakoti että Pihlajakoti pystyvät tarjoamaan riittävän turvallista ja asianmukaista tilapäishoitoa myös pienille kehitysvammaisille lapsille. Ostopalveluihin on mahdollista edelleen turvautua, mikäli omissa yksiköissä ei ole tilapäishoitopaikkoja tarjolla tai yksilökohtainen tarve sitä edellyttää."

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 16.6.2009 § 76 on esityslistan liitteenä. (AK)

Kj Merkitään tiedoksi.

Kh Asia jätettiin pöydälle.

Pöydällä olon aikana pyydetään lisäselvitys sosiaali- ja terveyslautakunnalta eri yksiköiden toiminnallisesta vertailusta ja kustannusvertailusta.

STLTK § 137

Pienten kehitysvammaisten lasten tilapäishoitoa tarjoavien yksiköiden toiminnallisten ominaisuuksien kattavaa vertailua ei ollut mahdollista nopealla aikataululla toteuttaa. Nykymuotoisen palvelun tarjouskilpailua ei ole vielä järjestetty, joten toiminnallisten ominaisuuksien vertailua varten tulee luoda yhteiset laatu- ja arviointikriteerit. Näitä ovat mm. henkilöstön osaaminen ja asiantuntemus, asiakkaiden yksioöllisyyden ja hoidon vaatavuuden huomioon ottaminen palvelun tuottamisessa, turvallisuustekijät ja toimitilaratkaisut. Yksiköiden tämän hetkiset vuorokausihinnat on kerrottu sosiaali- ja terveystoimiston 22.10.2009 antamassa selvityksessä.

Yleisellä tasolla arvioiden sekä Hermannikoti että kaupungin omat yksiköt täyttävät kehitysvammaisten lasten tilapäishoidolle asetetut kriteerit. Yksityiskohtaisempi arviointityö tulee toteuttaa yhteistyössä Hermannikodin ja kaupungin omien yksiköiden kanssa. Samassa yhteydessä on mahdollista käydä palvelun hintaan liittyvät tarkentavat neuvottelut Hermannikodin kanssa. Kysymyksessä on kuitenkin ylimenovaiheen menettely, koska jatkossa myös muilla palvelun toimittajilla on oltava mahdollisuus saada riittävä tieto hankinnasta ja osallistua tarjousmenettelyyn.

Samanaikaisesti kun Lappeenrannassa on kehitetty kehitysvammaisten lasten tilapäishoitoa, on se ollut myös koko Kaakkois-Suomen alueella kehittämistyön kohteena. Socomin vammaistyön kehittämissyksikön kokoama tilapäishoidon työryhmän näkemyksen mukaan kehitysvammaisten lasten lyhytaikaishoidon vaihtoehtoja tulee monipuolistaa mm. ryhmälomituksen muodossa ja perhehoidon asemaa vahvistamalla.

Hermannikodissa on jo kuluvan syksyn aikana ollut ns. ryhmälomitusviikonloppu, johon on myönnetty maksusitoumuksia myös lappeenrantalaisille lapsille.

Kehittämisselvitys kehitysvammaisten lasten ja nuorten tilapäishoidon monipuolistamiseksi jatkuu sosiaali- ja terveystoimiston toimesta 1.1.2010 lukien. Sosiaali- ja terveystoimisto toteuttaa palvelutoiminnan kilpailutuksen. (MK)

Vt. taj Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että kehitysvammaisten lasten tilapäishoidolle laaditaan yhteiset laatu- ja arviointikriteerit, joiden avulla toteutetaan palvelua tuottavien yksiköiden toiminnallisten ominaisuuksien vertailu.

Samassa yhteydessä käydään Hermannikodin kanssa palvelun hintaan liittyvät tarkentavat neuvottelut.

Stltk Keskustelun aikana Satu Virtala teki Leena Soikkelin ja Katja Lehtolaisen kannattamana muutosesityksen, että vanhemmat saisivat valita kehitysvammaiselle lapselleen tilapäisen hoitopaikan joko Hermannikodista, Honkakodista tai Pihlajakodista.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty vt. toimialajohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kattavat vt. toimialajohtajan esitystä, äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat Satu Virtalan tekemää ehdotusta, äänestävät EI. Suoritettussa kädennostoäänestyksessä annettiin JAA ääniä 10 ja EI ääniä 4 ja tyhjiä 1.

Puheenjohtaja totesi, että lautakunta on hyväksynyt vt. toimialajohtajan ehdotuksen.

Teijamari Laasonen-Balk poistui asian käsittelyn aikana klo 18.07.

KH § 573

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 16.6.2009 § 76 on esityslistan liitteenä. (AK)

Kj Kaupunginhallitus merkitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan käsittelyn tiedoksi. Sosiaali- ja terveystoimen tulee tehdä kaupunginhallituksen kokouksessa 2.11.2009 pyydetty eri yksiköiden toiminnallinen vertailu sekä kustannusvertailu.

Selvityksen aikana sosiaali- ja terveystoimi voi käyttää myös Hermannikotia tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Kh Asiasta käydyn keskustelun aikana kaupunginjohtaja tarkensi päätösesityksen toisen kappaleen kuulumaan seuraavasti:

Selvityksen aikana sosiaali- ja terveystoimen tulee käyttää myös Hermannikotia tapauskohtaisen harkinnan perusteella silloin kun kehitysvammaisen lapsen hoidontarve ja olosuhteet sitä edellyttävät.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan tarkennetun esityksen.